

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Jarmilou Ďáskovou v právní věci žalobce **K. S.**, bytem, zastoupen JUDr. Tomášem Truschingerem, advokátem se sídlem Bašty 413/2, 602 00 Brno, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí České republiky**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 6. 2012, č. j.

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR ze dne 11. 6. 2012, č. j. MPSV-UM/4701/12/9S-JMK, **se z r u š u j e** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je p o v i n e n** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 4.356,- Kč na číslo účtu: 5088960008/4000, vedený u LBBW Bank CZ, a.s. – variabilní symbol: 33362012 právního zástupce žalobce JUDr. Tomáše Truschingera do 30ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný svým rozhodnutím ze dne 11.6.2012 výše uvedené spisové značky podle ust. § 90 odst. 5 správního řádu zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně – Magistrátu města Brna, odboru sociální péče ze dne 11.11.2011, č.j. a toto rozhodnutí potvrdil. Správní orgán I. stupně svým rozhodnutím ze dne 11.11.2011 rozhodl na základě žádosti žalobce ze dne 27.6.2011 tak, že žalobci nebyl přiznán příspěvek na péči s odůvodněním, že posouzením nároku na příspěvek bylo zjištěno, že nejde podle § 8 zákona o sociálních službách o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Při posouzení stupně závislosti pro účely příspěvku na péči vycházel z posudkového hodnocení lékaře Městské správy sociálního zabezpečení Brno ze dne 12.10.2011, v němž bylo stanoveno, že žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc

při jedenácti úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti a tím podle § 8 zákona o sociálních službách nejde o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby.

Na základě podaného odvolání správní orgán I. stupně si vyžádal nový posudek o zdravotním stavu žalobce od posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, pracoviště Brno.

Posudková komise jednala dne 11.1.2012, kde po prostudování podkladové a zdravotní dokumentace konstatovala, že dlouhodobý nepříznivý zdravotní stav omezuje fyzické schopnosti žalobce a má vliv na péči o vlastní osobu a soběstačnost. Schopnost rozpoznat potřebu a provést kontrolu správného provedení úkonu péče a soběstačnosti není omezena smyslově ani duševně. Dospěla k závěru, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce nezvládal nebo zvládal s pomocí či dohledem 3 úkony péče o vlastní osobu soběstačnosti. Nebyl zjištěn žádný medicínský důvod, pro který by žalobce nezvládl ostatní hodnocené úkony péče o vlastní osobu a soběstačnosti. Konstatovala závěrem, že výsledek posouzení je ve shodě se sociálním šetřením i objektivizovaným zdravotním stavem v podkladové dokumentaci. S ohledem na v té době proběhlou právní úpravu hodnotila dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce za 2 období tj. do 31.12.2011, kdy žalobce potřeboval pomoc při třech úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti a od 1.1.2012 potřebuje z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pomoc při 2 základních životních potřebách. Z těchto důvodů ho posudková komise nepovažuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby podle § 8 zákona č. 108/2006 Sb., v platném znění.

Ve správním řízení byl žalobce zastupován svoji matkou Mgr. Sylvou Švarcovou, která po obdržení vyrozumění o pokračování odvolacího řízení a možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí svého práva využila a podala ve věci námítky. Na základě námitek ze dne 29.2.2012 si ministerstvo vyžádalo doplňující posouzení zdravotního stavu. Další posouzení zdravotního stavu žalobce proběhlo 29.3.2012, kdy posudková komise konstatovala, že žalobce z důvodu chronického renálního selhávání a neúspěšné transplantace ledviny je dlouhodobě závislý na léčbě umělou ledvinou, kterou absoluuje třikrát týdně. Je však schopen samostatného pohybu bez potřeby kompenzačních pomůcek, v rámci počínajícího syndromu karpálního tunelu na pravé horní končetině, dále byly dokumentovány akroparesthesie, tonus, hybnost i síla horních končetin jako normální, reflexe jsou výbavné, symetrické, citlivé při pohybu a přesné a porucha úchopu nebyla dokumentována. Na horních končetinách nejsou žádné parézy centrálního ani periferního typu. Motorická a hybná funkce dolních končetin nebyla omezena. Žalobce je schopen samostatné chůze, je kardiopulmonálně kompenzovaný, v sebeobsluze a soběstačnosti není limitován kardiální výkonností. Je orientovaný správně všemi směry, nemá závažné smyslové ani duševní postižení a netrpí poruchou řeči. Posudková komise se též vyjádřila i k námitkám týkajících se formulace předchozích posudků, ke kterým se vyjádřila.

Vzhledem k tomu, že posudková komise ani v doplňujícím posudku neshledala důvody pro změnu již přijatého posudkového závěru, neboť zdravotní stav a funkční důsledky žalobce byly zjištěny v rozsahu, který je dostatečný pro použití kritérií stanovených v právních předpisech, protože byly objektivizovány všechny skutečnosti, týkající se zdravotního stavu nebo jeho funkčních důsledků a významné pro posudkový závěr, že oprávněná osoba není podle § 8 zákona o sociálních službách považována za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto způsobem bylo odůvodněno napadené rozhodnutí ze dne 11.6.2012 a jak bylo již výše uvedeno odvolání žalobce bylo zamítnuto a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrzeno.

Ve věci podal žalobce žalobu ze dne 24.7.2012, ve které se žalobce dovolává závislosti na své matce, která o něj pečuje a zastupovala jej i ve správním řízení, a napadenému rozhodnutí vytýká, že nebylo zohledněno mnoho důležitých faktorů. Poukázal také i na administrativní pochybení, kdy například v zamítavém posudku MPSV ze dne 11.1.2012 je uvedeno, že se nejedná o osobu starší 18-ti let, přitom žalobci je 45 let.

Žalobce dále poukázal na to, že i když je pohybově schopný, jeho potřeba pomoci a nutnost doprovodu je zřejmá, neboť si sám netroufá samostatné chůze bez doprovodu, neboť mu z důvodu dialýzy nastávají takové reakce, že občas zkolabuje, upadá do bezvědomí. Dále namítá, že komise rozhodovala na základě své úvahy a nikoliv na základě lékařských zpráv předložených do spisu. Právě ošetřující lékaři znají zdravotní stav žalobce nejlépe a k tomu nebylo přihlédnuto. Má omezenou mobilitu, zabudovaný kardiostimulátor, potíže s klouby, omezenou hybnost horních končetin a další. Péči o domácnost nezvládá. Nemá schopen také zvládnout jednání s úřady, oblékání a obouvání zvládá pouze s plnou pomocí vzhledem k zavedenému shuntu pravé horní končetiny – hybnost je značně omezena a k tomu se připojil i karpální syndrom. Trpí také inkontinencí stolice. Z hlediska péče o jeho zdraví je nutný dohled. Ten spočívá i v kontrole naordinovaných léků, chystání, dávkování i správné užívání. Je důležité kontrolovat i příjem tekutin a jednoduché ošetření pravé horní končetiny nezvládá, levá horní končetina je méně citlivá, hybnost je omezená. Veškerou péči o domácnost a přípravu stravy přebírá matka vzhledem k podialyzačním reakcím (únava, slabost, změny tlaku, hypotenze, dermatické potíže, krvácivé stavy pravé horní končetiny).

Vzhledem k výše uvedenému navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém písemném vyjádření k žalobě ze dne 19.3.2013 navrhuje zamítnutí žaloby, neboť na základě posouzení všech shromážděných podkladů považuje žalovaný za prokázané, že žalobce není osobou, která je považována za závislou na pomoci jiné fyzické osoby.

Vychází ze skutečnosti, že posudková komise MPSV ČR v Brně posoudila zdravotní stav žalobce na základě kompletní lékařské dokumentace a souvisejících podkladů s tím, že posudkový lékař vycházel z aktuálního zdravotního stavu žalobce a z objektivně zjištěných posudkově významných skutečností. Žalovaný považuje posudek PK MPSV za vnitřně bezsporný a stanovisko této komise za objektivní, a to především s ohledem na aktuální a kompletní a podkladovou dokumentaci, která byla při jednání posudkové komise k dispozici. V neposlední řadě se posudková komise zabývala otázkou zvládnutí základních životních potřeb i s ohledem na námitky uplatněné žalobcem v odvolání. Žalovaný tedy nemá důvod pochybovat o objektivitě a úplnosti stanoviska posudkové komise. Ve věci byly zhodnoceny provedené důkazy, tedy i správnost posudku z hlediska úplnosti a přesvědčivosti a žalovaný dospěl k názoru, že posudek PK MPSV ČR je úplný a přesvědčivý. Proto z něho při svém rozhodování také vycházel.

Žalovaný se v rámci odůvodnění svého rozhodnutí se zvládnutím uvedených základních životních potřeb v odvolání vypořádal. Posudek PK MPSV ČR pak prokazuje stav právní, tedy hodnotí konkrétní způsob, který byl zjištěn zdravotní stav žalobce aplikoval na příslušná ustanovení právních předpisů v rámci stanovení stupně závislosti žalobce. Konkrétní zdravotní postižení osoby resp. určitá diagnóza automaticky neznamená, že osoba nezvládá určitou základní životní potřebu. Posudková komise zkoumala funkční dopady nepříznivého

zdravotního stavu na zvládání jednotlivých základních životních potřeb. Dále podotýká, že v souladu s ust. § 9 odst. 4 a 5 zákona o sociálních službách se při hodnocení schopnosti zvládat jednotlivé základní životní potřeby hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na tuto schopnost. Přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplyvá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetenci fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Žalobce není osobou, která je považována za závislou na pomoci jiné fyzické osoby.

V replice žalobce k vyjádření žalovaného ze dne 3.6.2013 žalobce uvádí, že posouzení zdravotního stavu žalobce proběhlo bez jeho účasti, kdy posudkový lékař MSSZ ani MPSV ČR účastníka nepředvolal k ústnímu jednání při posouzení jeho zdravotního stavu. Tímto je zatíženo řízení předcházející vydání napadeného rozhodnutí vadami, neboť správní orgán rozhoduje na základě zdravotního posudku vycházejícího z nálezu ošetřujících lékařů, popřípadě výsledků funkčních vyšetření a výsledku vlastního vyšetření lékaře. Žalobce nedal souhlas s tím, aby jeho zdravotní stav byl posouzen v jeho nepřítomnosti, z toho důvodu namítá, že toto řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek vydání nesprávného rozhodnutí ve věci a nesprávnost vydaných lékařských posudků. Tím spatřuje porušení práva žalobce. Tím, že u posudkové komise neproběhlo ústní jednání, kde by byl žalobce přítomen, byl zkrácen na svých právech, neboť byl zbaven možnosti brojit proti výsledku řízení řádným opravným prostředkem tak jak předvídá správní řád.

Dále namítá, že jeho zdravotní stav nebyl řádně posudkově zhodnocen, zdravotní posudek LPK MPSV není určitý, úplný a přesvědčivý a nevypořádal se se všemi skutečnostmi, nebylo přihlédnuto k udávaným potížím žalobce a ani k nim přihlédnuto být nemohlo, neboť žalobce k jednání nikdo nepředvolal. Toto pochybení přitom mohlo mít za následek nesprávné rozhodnutí ohledně skutečnosti, že jde o osobu starší 18-ti let, která je závislá na pomoci třetí osoby.

Nebyl brán zřetel na zprávy specialistů o závažnosti jeho zdravotního stavu, zejména ohledně úkonů, které není schopen bez pomoci třetí osoby zvládat. V daném případě žalobce nezvládá přípravu stravy, jakož i podávání a porcování stravy z důvodu nefunkční horní končetiny. Dále není schopen z důvodu onemocnění ledvin sám zvládat pitný režim. Mytí těla, koupání a sprchování zvládá pouze s pomocí třetí osoby, stejně tak péči o ústa, vlasy, nehty a holení, přičemž uvedené souvisí s problémy s horní končetinou a koleny a jakož i celkovou únavou z důvodu četných dialýz. Není schopen bez asistence dlouhodobě stát, přemísťovat předměty denní potřeby. Má problémy s chůzí po schodech, problémy jsou při oblékání, zouvání a obouvání, nezvládá orientaci v přirozeném prostředí, provedení si jednoduchého ošetření a při dodržování léčebného režimu. Účastník je tak omezen z hlediska mobility, orientace, stravování, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, péči o své zdraví, osobních aktivit či v péči o domácnost. V tomto případě žalobce má za to, že je osobou závislou na péči třetí osoby a měl mu být příspěvek na péči přiznán. Závěrem navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí a přiznání nákladů řízení, tak, jak byly uvedeny v podání ze dne 3.6.2013.

Vzhledem k tomu, že jak žalobce, tak žalovaný dali ve smyslu ust. § 51 s.ř.s. souhlas s tím, aby ve věci bylo rozhodnuto v nepřítomnosti účastníků soud zahájil řízení podle zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen s.ř.s.). Přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo v rozsahu a z hledisek námitek žalobce, byl přitom

vázán skutkovým a právním stavem v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1, 2 s.ř.s.).

Při posouzení věci soud vycházel z následujících skutečností, úvah a právních závěrů.

Z přiloženého správního spisu bylo zjištěno, že žalobce dne 17.6.2011 podal žádost o příspěvek na péči, který byl doručen Magistrátu města Brna, odboru sociálních věcí dne 27.6.2011.

Z rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 11.11.2011, č.j. bylo zjištěno, že na základě podané žádosti o příspěvek na péči bylo dne 1.9.2011 provedeno sociální šetření, při kterém se zjišťovala schopnost samostatného života žalobce o vlastní osobu a soběstačnost. Sociální šetření bylo provedeno sociální pracovníci Magistrátu města Brna. Toto sociální šetření není obsahem připojeného správního spisu. Z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo zjištěno, že žadatel bydlí společně s matkou, která mu zajišťuje péči, žadatel je pohybově v pořádku, chodí bez kompenzačních pomůcek, potřebuje pomoc při zajištění chodu domácnosti, s úklidem, nákupy, vařením, obstaráváním osobních záležitostí. Několikrát týdně podstupuje dialýzu, dominuje únava, je orientovaný a komunikativní. Dále odůvodnění tohoto rozhodnutí obsahuje odkaz na podrobnější informace, které jsou uvedeny v záznamu ze sociálního šetření pro účely řízení o příspěvek na péči ve smyslu Magistrátu města Brna, které není součástí připojeného správního spisu.

Následně bylo provedeno posouzení stupně závislosti MSSZ Brno město dne 12.10.2011 a bylo stanoveno, že u žalobce jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který omezuje fyzické schopnosti a má vliv na péči o vlastní osobu a soběstačnost. Je sledován pro selhání ledvin po transplantaci na dialýze. Pohybově je bez omezení, schopen chůze bez pomoci, smysly bez deficitu. Dominuje únava. Posudkový závěr vychází ze zjištěného zdravotního stavu a jeho funkčních důsledků. Jde o osobu, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc nebo dohled při 11 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti.

Hodnocení úkonu péče o vlastní osobu:

Potřebuje z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pomoc pouze při úkonech péče o vlastní osobu a) příprava stravy, q) provedení si jednoduchého ošetření, r) dodržování léčebného režimu. Všechny ostatní úkony péče o vlastní osobu svede.

Hodnocení úkonů soběstačnosti:

Potřebuje z důvodu DNZS pomoc pouze při následujících úkonech soběstačnosti d) obstarávání osobních záležitostí, f) zapojení se do sociálních aktivit odpovídajících věku, g) obstarávání si potravinu běžných předmětů (nakupování), j) běžný úklid v domácnosti, l) přepírání drobného prádla, m) péče o lůžko, q) udržování pořádku v domácnosti, nakládání s odpady, r) další jednoduché úkony spojené s chodem a udržováním domácnosti. Všechny ostatní úkony soběstačnosti svede. Na základě tohoto hodnocení pak bylo vydáno hodnocení správního orgánu I. stupně. Na základě podaného odvolání byl zdravotní stav žalobce posuzován posudkovou komisí MPSV ČR dne 11.1.2012 za účasti odborného ortopeda. Z výroku a odůvodnění tohoto posudku vyplývá, že skutečně obsahuje výrok, že nejde o osobu starší 18-ti let věku a od data od 27.6.2011 do 31.12.2011 nešlo o osobu, která se podle § 8 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. 206/2009 Sb., považuje za závislou na

pomoci jiné fyzické osoby. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby, není však schopna zvládat alespoň tři nebo čtyři základní životní potřeby. Od data 27.6.2011 do 31.12.2012 z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nepotřeboval každodenní pomoc nebo dohled při více než 12-ti úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnost. Posudková komise vycházela jednak ze spisu Krajského úřadu Jihomoravského kraje včetně rozhodnutí o odvolání a ze spisu LPS MSSZ Brno – město včetně záznamu a lékařských nálezů a zdravotnické dokumentace praktického lékaře MUDr. Válka. Byla také doložena zdravotní dokumentace tj. nález praktického lékaře ze dne 13.9.2011, neurologický nález ze dne 23.8.2011, 9.9.2011, interní nález ze dne 21.12.2011 a lékařské nálezy z předchozích jednání založené ve spisu MSSZ Brno – město. K jednání byla zapůjčena a prostudována zdravotní dokumentace praktického lékaře. Z hlediska zjištění jeho zdravotního stavu ve vztahu k dialýze obsahuje tento posudek také rozpory spočívající v tom, že na dialýzu chodí posledního 2 a půl roku, neboť v prosinci 2010 mu lékaři vyndali ledvinu, pak prodělal zápal plic ale celkově má problémy od mládí a zde je dále uvedeno, že na dialýzu chodí s přestávkami posledních 20 let. Bylo konstatováno, že potřebuje z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu každodenní pomoc při 11-ti úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti ale posudek hodnocení zdravotního stavu z hlediska předložené zdravotní dokumentace neobsahuje. Na rozdíl od lékaře LPS MSSZ Brno, posudková komise neuznala potřebu pomoci nebo dohledu při úkonech příprava stravy, obstarávání si osobních záležitostí, nakupování, běžný úklid v domácnosti, přepírání drobného prádla, péče o lůžko, udržování pořádku, nakládání s odpady a další jednoduché úkony spojené s chodem a udržováním domácnosti. Z podkladové dokumentace posudková komise neshledala žádná omezení smyslových, duševních ani fyzických schopností, které by posuzovanému bránily rozlišit, vybrat a připravit ke konzumaci jednoduché hotové potraviny a nápoje, naplánovat nákup, vyhledat obchod, vybrat zboží, zaplatit, přinést běžný nákup a uložit jej, vyřídit si osobní záležitosti, jednat s orgány veřejné správy, bankou, zdravotním zařízením, rozlišit tiskopisy a vyplnit je a vyplnit je nebo provádět běžné úkony péče o domácnost v potřebném rozsahu. Závěrem byl hodnocen zdravotní stav žalobce do 31.12.2011 a poté od 1.1.2012 na základě novely zákona č. 108/2006 Sb., zákonem č. 366/2011 Sb., a novely vyhlášky 505/2006 Sb., vyhláškou č. 391/2011 Sb., který nabyl účinnosti v průběhu odvolacího řízení. Vzhledem k výše uvedenému dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce potřebuje pomoc při základních životních potřebách pouze v péči o zdraví a při osobních aktivitách. Závěrem zde je již uvedeno, že jde o osobu starší 18-ti let věku, která se podle zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. 366/2011 Sb., nepovažuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby.

Na základě podaného odvolání byl vypracován doplňující posudek PK MPSV ČR v Brně dne 29.3.2012 za přítomnosti už odborného lékaře z interního lékařství, s tím, že posudková komise setrvala na svém posudkovém závěru i na důvodech v posudku ze dne 11.1.2012. Na základě tohoto hodnocení pak bylo vydáno rozhodnutí žalovaného, které je předmětem přezkumu.

Po přezkoumání správního rozhodnutí Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žalovaný rozhodoval na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Žalovaný se sice správně obrátil na posudkovou komisi MPSV ČR Brno, nicméně se nezabýval tím, že posudek posudkové komise není dostatečný a je v podstatě nepřezkoumatelný. Nelze z něj zjistit jakým způsobem posudková komise dospěla k závěru, že žalobce není osobou závislou na pomoci jiné osoby. V posudku posudkové komise je sice uvedeno, že posudková komise měla k dispozici zdravotnickou dokumentaci praktického ošetřujícího lékaře, není ale zřejmé, jak tyto podklady hodnotila. Je-li v řízení vyžadován posudek posudkové komise, je zřejmé,

že tato nepřezkoumává pouze zjišťování skutkového stavu provedeného v prvoinstančním řízení, nýbrž ověřuje správnost již učiněných zjištění vlastním zkoumáním a hodnocením. Z tohoto důvodu musí být zřejmé, z čeho posudková komise při svém posouzení vycházela, jak podklady a jí samotnou zjištěné skutečnosti hodnotila a zda tak bylo učiněno při dodržení náležitých procesních standardů.

Úkolem orgánů, který si posouzení stupně závislosti účastníka řízení na pomoci jiné osoby vyžádal, je vyhodnotit, zda byl posudek vypracován v řádném složení, zda se žalobce účastnil jednání a pokud ne, zda se tak nestalo v důsledku pochybení posudkové komise, případně zda je dostatečně odůvodněno, že jeho přítomnost na jednání posudkové komise nebyla nezbytná, dále zda posudek obsahuje podrobné odůvodnění hodnocení míry závislosti na pomoci jiné osoby ve smyslu zákona o sociálních službách a zda byl dostatek podkladů pro posouzení zdravotního stavu. V tomto případě soud podotýká, že žalobce byl ve správním řízení zastoupen matkou, která uváděla námitky proti údajům v posudku posudkové komise a dle názoru soudu ani v doplňujícím posudku nebylo řádně zhodnoceno a vypořádáno se s těmito námitkami především z toho důvodu, že zástupkyně žalobce mimo jiné ji kritizovala, že žalobce nebyl k jednání posudkové komise předvolán. Soud shledal pochybení i v postupu prvoinstančního správního orgánu, kdy bylo vydáno rozhodnutí na základě posudku posudkového lékaře MSSZ Brno – město. Ve spise nejsou založeny nálezy ošetřujícího lékaře, výsledky funkčních vyšetření a výsledky vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Vzhledem k tomu, že v připojeném správním spise nejsou předloženy ani doklady týkajícího se ošetření na místě samém ani výše uvedená zdravotní dokumentace, soud dospěl k závěru, že v podstatě oba správní orgány nedostatečným způsobem a v rozporu se zákonem zjišťovaly skutkový stav pro vyhodnocení stupně závislosti žalobce na pomoci jiné fyzické osoby, což představuje vadu řízení podle § 76 odst. 1 písm. a) ale i b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní v platném znění.

Soud zde podotýká, že z judikatury NSS (rozsudek NSS ze dne 6.1.2010, č.j. 3Ads 110/2009 – 49) vyplývá, že rozhodnutí o příspěvku na péči není úkolem správního orgánu, jehož vydání by záviselo výlučně na posouzení zdravotního stavu osoby, a to z toho důvodu, že příslušný správní orgán v tomto řízení nevychází pouze z posudkového závěru posudkového lékaře ale i z výsledků sociálního šetření a dalších podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, které musí hodnotit podle principu volného hodnocení důkazů. Správní orgán, který na základě posouzení stupně závislosti osoby vypracovaného v tomto případě MSSZ Brno – město o příspěvku na péči rozhoduje, je totiž povinen zabývat se tím, zda podklady zmíněné v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách skutečně MSSZ náležitě zhodnotila, tj. zda její závěry ze skutečností získaných v rámci sociálního šetření skutečně vychází.

Smyslem zákon o sociálních službách č. 108/2006 Sb., je úprava podmínek poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Příspěvek na péči, který je předmětem řízení v dané věci se podle § 7 téhož zákona poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby z účelem zajištění potřebné pomoci. Nárok na něj má osoba, která splňuje předpoklady uvedené v § 4 odst. 1 tohoto zákona a která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při péči o vlastní osobu a při zajištění soběstačnosti v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8 citovaného zákona. Podle § 9 odst. 1 uvedeného zákona se při posuzování péče o vlastní osobu pro účely stanovení stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat úkony taxativně vyjmenované pod písm. a) až j) téhož ustanovení a přitom se pro účely stanovení stupně závislosti hodnotí funkční dopad

dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat jednotlivé úkony podle odst. 1 a 2.

Stupeň závislosti v odvolacím řízení pak posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí, které má pro tento účel zřízeny, resp. využívá posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). Vzhledem k tomu, že role posudků je zcela klíčovou a nezastupitelnou, je třeba věnovat jejich obsahu náležitou pozornost. Krajský soud shledal v obou posudkových hodnoceních, z nichž správní orgány v řízení vycházely, zásadní nedostatky.

Co se týče požadavků na odůvodnění posudkového závěru je třeba uvést následující: Právní úprava příspěvku na péči v zákoně o sociálních službách navazuje obsahově na předchozí právní úpravu dávky sociálního zabezpečení – zvýšení důchodu pro bezmocnost uvedenou v § 70 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení. Rozhodnutí o nároku na požadovanou dávku bylo totiž, stejně jako v projednávané věci, závislé především na odborném lékařském posouzení, k němuž byla ze zákona povolána právě posudková komise. Ta se vyjadřovala k rozsahu a charakteru pomoci, dohledu, popřípadě ošetřování jinou osobou při úkonech braných tehdy v úvahu pro posouzení stupně bezmocnosti, jakož i k zaujetí posudkových závěrů u bezmocnosti, event. jejím stupni ve smyslu tehdy platných předpisů, třebaže v oblasti rozhodování o těchto zákonných nárocích šlo především o pojmy právní. Posudek této komise soud hodnotil jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v procesních soudních předpisech, nicméně se zřetelem k mimořádnému významu posudku v tomto řízení, nevzbuzoval-li takový posudek z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti žádnou pochybnost a nebyly tu ani jiné skutečnosti nebo důkazy, jimiž by správnost posudku mohla být zpochybněna a býval takový posudek zpravidla v řízení důkazem stěžejním.

Z platné judikatury NSS (rozsudek ze dne 21.7.2011, č.j. 3Ads 105/2011 – 54) vyplývá, že tyto požadavky musí být kladeny na posudek posudkové komise MPSV i nadále, byť je vyžadován nikoliv pro účely řízení soudního, ale pro účely odvolacího řízení správního ve smyslu § 28 odst. 1 zákona o sociálních službách a § 4 zákona č. 582/1991 Sb. I správní orgán musí totiž vycházet z posudku, který obsahuje nejen výrok, ale který musí být řádně a přesvědčivě odůvodněn s odkazem na doložený nález ošetřujícího lékaře, výsledek sociálního šetření, výsledek funkčních vyšetření a výsledek vlastního vyšetření posuzujícího lékaře (srov. rozsudek ze dne 30.9.2009, č.j. 4Ads 50/2009 – 63).

Na posudek závislosti osoby na péči je třeba pohlížet jako na kterýkoliv jiný důkazní prostředek, neboť se jedná sice o tzv. povinný důkaz, nicméně nikoliv o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Posudek podléhá hodnocení správního orgánu, jeho správnost není nikterak presumována. Ačkoli hodnocení správních orgánů nepodléhá odborné lékařské závěry posudku, neboť k tomu nemají správní orgány odborné lékařské znalosti, nezbavuje je to povinnosti hodnotit provedené důkazy ve správním řízení a tudíž i správnost posudku z hlediska jejich úplnosti a přesvědčivosti.

Jinak řečeno, správní orgán nemůže bez dalšího převzít závěr posudkové komise jako pravdivý, aniž by se úplnosti a přesvědčivosti jejího posouzení zabýval. Podle § 68 odst. 3 správního řádu platí, že v odůvodnění správního rozhodnutí se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí. K závěrům o úplnosti a přesvědčivosti posudku správní orgán tedy může dospět jen tehdy, pokud se

komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník řízení uplatňující nárok na příspěvek na péči. V tomto případě se rozhodně s námitkami žalobce správní orgány nevypořádaly.

Posudek o zdravotním stavu prvostupňový ze dne 12.10.2011 takové hodnocení neobsahuje, neobsahují je ani posudky ze dne 11.1.2012 a ze dne 29.3.2012. Ve výsledku posouzení závislosti je uveden pouze výčet podkladů, z nichž posudková komise vycházela, dále výčet úkonu péče o vlastní osobu a soběstačnosti, které žalobce zvládá. Ale blíže již není objasněno, jak uvedené podklady hodnotila, na základě jakých úvah tak dospěla k závěru o závislosti žalobce na pomoci jiné fyzické osoby. Žalovaný nikterak nehodnotil, zda složení posudkové komise odpovídá § 3 vyhlášky č. 182/1991 Sb. Podle § 3 odst. 1 a 2 vyhlášky je předsedou posudkové komise posudkový lékař pověřený Ministerstvem práce a sociálních věcí, tedy lékař specializovaný v oboru posudkového lékařství. Dalšími členy posudkových komisí jsou odborní lékaři jednotlivých klinických oborů a tajemníci. O složení posudkové komise rozhoduje v souladu s § 3 odst. 3 vyhlášky č. 182/1991 Sb., vždy její předseda. Krajský soud zde v tomto případě poznamenává, že odbornost dalšího lékaře je v posudku uvedena a i když citovaná vyhláška nestanoví povinnost jmenovat odborníka určitého klinického oboru, pro konkrétní posuzovaný případ by jeho odbornost nepochybně měla být případu odpovídající, zde v tomto případě poprvé posuzoval zdravotní stav žalobce ortoped a teprve v druhém případě (doplňující posudek) lékař internista. Dle názoru soudu by v tomto případě měl být přítomen lékař jehož odbornost je zaměřena na následky provádění dialýzy a její vliv na zdravotní stav a schopnost sebeobsluhy žalobce.

Soud zdůrazňuje, že ze správního spisu nevyplývá, zda byl žalobce k jednání posudkové komise nebo posudkového lékaře MSSZ v Brně předvolán. Ze správního spisu pouze vyplývá, že byl vyrozuměn o tom, že má právo se seznámit s podklady pro vydání rozhodnutí a že tohoto svého práva nevyužil. Přesto zdravotní stav žalobce byl posuzován PK v jeho nepřítomnosti a spolehlivým a přesvědčivým způsobem nebylo vysvětleno, proč nebyly uznány námitky žalobce v podaném odvolání. Lze tedy konstatovat, že posudková komise se nevypořádala s otázkou nesouhlasu jednotlivě rozporně hodnocených úkonů péče o vlastní osobu a soběstačnosti. Zároveň je nutné, aby do výsledku posouzení byla vždy doplněna alespoň základní informace, z níž bude zřejmé, že se posudková komise důvody doplnění zabývala a s jakým výsledkem. Pro tyto účely v případě, kdy posudková komise neshledává důvody pro změnu svého původního posudkového závěru je vhodné i potřebné, aby vyhodnotila skutečnosti, které vedly k požadavkům na doplnění posudku a zdůvodnila, proč neshledala důvody pro změnu již přijatého posudkového závěru.

Soud proto uzavírá, že přezkoumávané rozhodnutí trpí vadou chybného posouzení právní otázky, neboť zjištění zdravotního stavu a jeho funkční důsledky bylo provedeno v rozsahu nedostatečném pro použití posudkových kritérií. Napadené rozhodnutí bylo proto zrušeno pro vady řízení, a to pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti rozhodnutí (§ 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.) ale shledal zde i důvody podle písm. b) tohoto ustanovení, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu a nebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění. Zároveň soud vyslovil, že věc vrací žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem soudu, dle kterého doplní řízení o podklady uvedené v § 25 odst. 3 zákona sociálních službách a tyto následně vyhodnotí dle požadavku v rozsudku uvedeným (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení podle ust. § 60 odst. 1 věta první s.ř.s., podle kterého účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V předchozím řízení o kasační stížnosti byl NSS ve věci žalobci ustanoven zástupce z řad advokátů, který zastupuje žalobce i v řízení před Krajským soudem v Brně. Právní zástupce žalobce vyčíslil náklady řízení tak, že požaduje úhradu za 4 úkony právní pomoci dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. (porada a převzetí a přípravy zastoupení v dané věci - § 11 odst. 1 písm. b), písemné podání ve věci samé – kasační stížnost (její doplnění) ze dne 7.1.2013 a podání Krajskému soudu v Brně ze dne 3.6.2013 ust. § 11 odst. 1 písm. d) a dále pak další porada s klientkou obsahující 1 hodinu doloženou záznamem ze dne 29.5.2013. Dále požadoval paušální náhradu hotových výdajů dle ust. § 13 vyhl.č. 177/1996 Sb., za 2 úkony právní pomoci. Také právní zástupce doložil potvrzení o tom, že je plátcem DPH. Soud vyčíslil tyto náklady tak, že přiznal žalobci náklady řízení dle požadavku právního zástupce, a to za 2 úkony přiznal částku 2x 500,-Kč = 1.000,-Kč (platnost vyhlášky k 31.12.2012), za 2 úkony po 1.000,-Kč tj. 2.000,-Kč (platnost vyhlášky po 1.1.2013), tj. celkem 3.000,-Kč za 4 úkony, dále zástupce požadoval 2x paušál po 300,-Kč tj. 600,-Kč, celkem tedy 3.600,-Kč a DPH činí z této částky 756,-Kč, tedy přiznal náklady řízení ve výši 4.356,-Kč. Zároveň stanovil povinnost žalovanému, aby zaplatil žalobci na náhradě nákladů řízení výše uvedenou částku na č.ú. právního zástupce 5088960008/4000, vedeného u LBDW Bank CZ, a.s., VS 333620212 právního zástupce žalobce JUDr. Tomáše Truschingera do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 18. července 2013

JUDr. Jarmila Ďásková, v. r.
samosoudkyně